

**MİLLİ MÜDAFAA MÜKELLEFİYETİ KANUNUNUN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMIŞ HÜKÜMLERİ ⁽¹⁾**

Kanun Numarası : 3634
Kabul Tarihi : 7/6/1939
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 16/6/1939 Sayı : 4234
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 20 Sayfa : 512

1 – 22/9/1941 tarih ve 4112 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 27)

Madde 27 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Tahrir tabi nakil vasıtalarının başkalarına satılması veya herhangi bir sebeble elden çıkarılması halinde sahipleri kasabalarda Milli Müdafaa, mükellefiyetleri komisyonlarına ve köylerde ihtiyar heyetlerine ve aynı zamanda belediye teşkilatı olan yerlerde lağvedilen muhtar ve ihtiyar heyetleri vazifelerinin hangi dairelerce ifa edileceğinden bahis 14/12/1933 tarihli Nizamnamenin altıncı maddesinde yazılı belediye memurlarına bildirmeğe ve alanlar da kasabalarında veya köylerinde aynı makamlara yazdırmağa borçludurlar. Bu sonuncular daha evvel diğer bir mahalde elden çıkarmışlarsa o mahaldeki selahiyetli makamlara yazdırırlar.

Köy ihtiyar heyetleri ve yukarıda bahsolunan belediye memurları hizada tahrir işlerinin ve seferde Milli Müdafaa mükellefiyeti işlerinin vaktinde ve doğru olarak yapılmasını takip etmeye ve kanunun dışında hareket edenleri komisyonlara haber vermeğe mecburdurlar.

2 – 26/11/1941 tarih ve 4130 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 68)

Madde 68 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kanunun birinci maddesinde yazılı hallerde Milli Müdafaa mükellefiyetine tabi tutulduğu sahiplerine tebliğ edilen her türlü nakil ve cer vasıtalarını, kabul edilebilir bir sebebe dayanmıyarak Milli Müdafaa mükellefiyeti komisyonunun tayin ettiği müddet zarfında bildirdiği yerde bulundurmayanlar mükellefiyete tabi tutulan nakil vasıtasının kıymetine göre beş liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasiyle cezalandırılırlar.

(1) Bu Kanundaki para cezalarının uygulanması ile ilgili olarak 10/6/1949 tarih ve 5435 sayılı Kanunu değiştiren 21/1/1983 tarih ve 2790 sayılı Kanun ile 15/8/1957 tarih ve 9682 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20/5/1957 tarih ve E.1.K.12 sayılı Yargıtay İç. Bir. Kur. Kararına bakınız.

3 – 7/8/1944 tarih ve 4655 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 46, 47)

Madde 46 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Devlet idare ve müesseselerine bağlı demiryolları ile deniz, kanal, göl ve nehir ve havayolları ve limanları idarelerinin nakliyat işleri seferberliğin ilanından veya seferberliğe hazırlık kararından itibaren Başkomutanlığın emrine girer. Bu yolların ve limanların işletme işleri, Devlet Demiryolları İşletmesi ve Deniz yolları ve Limanlar Umum Müdürlüklerinin idare ve mesuliyetleri altında olarak müesseselerin kendi vasıtaları ve memur ve müstahdemleri marifetiyle yapılır. İşletme umuru için muktazi ihtiyaçlar ve masraflarla bu irtibatın devam ettiği müddet için Devletçe verilecek tazminatın takdir ve tesbiti ve tedavisi işleri bu teşekküllerin bağlı olduğu vekaletlerce temin olunur.

Madde 47 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Harbin zaruri icapları dolayısıyla ciheti askeriyece 46 ncı maddede gösterilen idarelere ait yollardan bir kısmının veya münferit bir nakil vasıtanın işletme işleri gerek kendi askeri vasıtaları, gerek bu idarelerin memur ve müstahdemleri vasıtasıyla doğrudan doğruya idare edilebilir.

Ancak bu idarelerin tamamen ciheti askeriyece vaziyet olunarak idare edilebilmesi İcra Vekilleri Heyeti kararına bağlıdır.

4 – 4/4/1945 tarih ve 4710 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 11, 17, 19)

Madde 11 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Tevakkuf veya yürüyüş halinde bulunan askeri kıtalara mensup askeri şahıslar ve erler ve bunlara ait hayvan, eşya ve malzeme askeri binaların mevcut olmaması veya kafi gelmemesi halinde evvelce yazım neticesinde kabiliyeti tesbit edilmiş olan Devlete, hususi idarelere, belediyelere, vakfa, cemaatlara, şirketlere ve cemiyetlere ait bina, ahır ve mağazalara ve ambarlara ihtiyaca göre sıra ile vaziyet ve bunların da kafi gelmemesi halinde boş olanlarından başlayarak ahaliye ait olanlara müracaat edilerek oralarda ibate ve muhafaza edilirler. Bu yerleşme ya sahiplerinin membaları göz önünde tutularak iskan namı altında veya bu şartlara riayet edilmiyerek ihtiyaç nisbetinde ve yerlerinin istiab kabiliyetleri derecesine ve fakat yine içinde oturanların oturma hakları muhafaza edilerek konaklama tarzında yapılır.

İskan ve konaklama bina sahiplerine, yatak, kap kacak vermek mecburiyetini tahmil etmez.

İskan edilen yerlerde su ve elektrik gibi şeyler ücretli ise bunların ciheti askeriyece istihlak edilen miktarı ödenir.

İhtiyaç görülen ambar, mağaza ve ahırlar için de aynı suretle muamele olunur.

Tevakkuf halinde geçici müfrez kıtalar ve münferit askeri şahıslar şehirlerde, kasabalarda, köylerde ve münferit hanelerde hep bu tarzda yerleştirilir.

Yukarıda yazılı hallerde bina sahiplerinin iktisadi faaliyetleri ihlal edilmez.

Madde 17 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Askeri kıtaların iskan edildikleri veya konakladıkları binalarda sebep oldukları bütün zararlardan Devlet mesuldür. Sonradan ihtilal mucip olmamak için mümkün olan hallerdebinaların ne halde olduklarının, kullanılmak üzere bırakılmış eşya mevcut ise hal ve vasıflarının işgal eden kıtadan bir subay ile mal sahipleri veya mümesilleri tarafından işgalden evvel imza edilecek zabıt varakasıyla tesbiti mecburidir. Bunun bir sureti komisyona, diğer bir sureti alakalı şahsa verilir.

Madde 19 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Binaların işgaline mukabil sahiplerine memleket rayicine göre takdir edilecek bir kira verilir. Aşağıdaki hallerde iskan ve konaklama parasızdır:

I – Seferberlik yapılan mıntikalarda ve seferberlik müddetince aynı kıtaların veya başka başka kıtaların aynı kimse nezdinde iskan edildikleri veya konakladıkları ceman beş gün,

II – Toplanma mahalline giderken veya toplanma mahallinde aynı veya başka kıtaların aynı kimse nezdinde iskanları veya konaklamaları hallerinde her ay için en çok üç gece,

III – Manevra yapan kıtaların iskanları veya konaklamaları hallerinde.

5 – 10/6/1959 tarih ve 7343 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 25, 27, 28, 52, 76)

Madde 25 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Tahrir heyetleri senede bir defa erlerin yoklamaları zamanında merkeze gelen köy ihtiyar heyetlerinin seçeceği adamları ve merkezde bu işleri de gören belediye memurlarını komisyona çağırarak bütün nakliye vasıtaları hakkında verecekleri son malûmatı tahrir deferlerine adedi fazla olanlar başa geçirilmek üzere kayıt ve işaret ederler. Tahrir heyetleri o sene ikincikanunun birinde yaş itibarile Milli Müdafaa mükellefiyeti tatbikına elverişli olan hayvanlardan at, idiş ve kısraklarda 4–15 (Dahil) ve katırlarda 4–20 (Dahil), eşeklerde 4–15 (Dahil), manda ve öküzlerde 3–12 (Dahil), develerde 4–15 (Dahil) yaşında olanlarla üç yaşına (Dahil) kadar olan tayların tahrir tedkik ve tasnif işlerini yaparlar.

Öküz cinsinden çift hayvan yazımlarında ikiden fazla hayvan sahipleri deftere hayvanları adedine göre, baştan itibaren sıra ile yazılırlar. İki hayvan sahipleri arasında sıra kur'a ile tayin olunur.

Hayvanların yaşları doğdukları senenin ikinci Kanununun birinci gününden başlar.

Madde 27 – (22/9/1941 tarih ve 4112 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Tahrir tabi nakil vasıtalarının başkalarına satılması veya herhangi bir sebeple elden çıkarılması halinde on gün içinde sahipleri kasabalarda Milli Müdafaa Mükellefiyetleri Komisyonlarına ve köylerde ihtiyar heyetlerine ve aynı zamanda belediye teşkilatı olan yerlerde lağvedilen muhtar ve ihtiyar heyetleri vazifelerinin hangi dairelerce ifa edileceğinden bahis 14/12/1933 tarihli nizamnamenin altıncı maddesinde yazılı belediye memurlarına bildirmeğe ve alanlar da kasabalarında veya köylerinde aynı makamlara yazdırmağa borçludurlar. Bu sonuncular daha evvel diğer bir mahalde elden çıkarmışlarsa o mahaldeki salahiyetli makamlara yazdırırlar.

Köy ihtiyar heyetleri ve yukarıda bahsolunan belediye memurları hizada tahrir işlerinin ve seferde Milli Müdafaa Mükellefiyeti işlerinin vaktinde ve doğru olarak yapılmasını takip etmeğe ve kanunun dışında hareket edenleri komisyonlara haber vermeğe mecburdurlar.

Madde 28 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İhtiyar heyetleri ve belediye memurları, 27 nci madde mucibince kendilerine bildirilen mıntakalarındaki nakil vasıtalarının değişikliklerini mahalleri Milli Müdafaa mükellefiyeti komisyonlarına her üç ay nihayetinde bildirmeğe mecburdurlar.

Madde 52 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Birinci maddede yazılı hallerde her türlü sınai müesseseleri işleyenler askeri ihtiyaçları temin için bütün eşhas, tesisat va iptidai maddeleriyle, bütün mahsul ve mamullerini tebliğ olunacak bir Milli Müdafaa mükellefiyeti emri üzerine ciheti askeriye emrine vermeğe ve işletmeğe mecbur tutulabilirler.

Milli Müdafaa mükellefiyeti ne kadar devam ederse etsin müesseseleri işleyenler ciheti askeriye münasadesi olmadıkça mükellefiyetin tatbik olunduğu hiç bir şeyi harice veremezler.

Milli Müdafaa mükellefiyeti tatbik edilen müesseselerde istihdam vasıtalarının kifayetsizliği halinde bu noksan hariçten Milli Müdafaa mükellefiyeti yolu ile tedarik olunur ve şu halde ciheti askeriye müessesenin tamamına veya bir kısmına el koyarak tamamlanan vasıtalarla işleteceği gibi kısmen veya tamamen başka bir mahalle nakil veya diğeri bir istihsal için de istimal edebilir. Ancak el koymadan evvel işleyenler veya mümessilleri ve bunlar bulunmazsa Belediye Teşkilatı olan yerlerde muhtarlık vazifesini gören Belediye memurları huzurunda müessesede mevcut bütün tesisat, malzeme ve mamul ve mahsullerin stokları bir deftere yazılarak tespit ve ziri sayımda bulunanlara imza ettirilir. Bu defterin bir sureti mal sahibine verilir.

Ciheti askeriye, müesseseyi işlettiği müddetçe askeri işlere mani olmamak üzere müessese sahibi çalışmasına devam edebilir.

Madde 76 – (7/6/1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

6, 7, 8 inci fasıllarda yazılı müesseseler ve emvali ile 9 uncu fasılda yazılı eşyadan Milli Müdafaa Mükellefiyeti tatbik edilenlere el koymadan evvel buraları işleyenler veya mümessilleri ve bunlar bulunmazsa muhtarlık vazifesini gören belediye memurları huzurunda mevcut tesisat, malzeme ve mamul ve mahsuller bir deftere yazılarak tespit ve ziri sayımda bulunanlara imza ettirilir.

Bunun bir sureti komisyona, bir sureti de alakalıya verilir.

6 – 28/6/2001 tarihli ve 4701 sayılı Kanunla değiştirilmiş veya yürürlükten kaldırılmış hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 1, 6.)

Madde 1 fıkra bir – (7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Umumi veya kısmi seferberlik halinde ve fevkalade hallerde yapılacak seferberlik hazırlıkları ile kıtaların tecemmüleri esnasında, alelade vasıtalarla temin edilemeyen bütün askeri ihtiyaçları veya hizmetleri bu kanunun hükümleri dairesinde vermeğe veya yapmağa her şahıs borçludur.

Madde 6 son fıkradan önceki cümle ve son fıkra – (7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Kanunun hükümleridir.)

Seferberlikten gayri hallerde bu maddenin yalnız ilk beş fıkrasında yazılı olanlara Milli Müdafaa mükellefiyeti konulabilir.

Üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda yazılı olan hayvanlar ve koşum hayvanı ve koşum maddelerile nakil vasıtaları, su ve hava nakil ve cer vasıtaları seferberlikden başka hallerde her defasında yalnız en çok on gün için Milli Müdafaa mükellefiyeti yolu ile alınabilir.

7 – 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunla değiştirilmiş veya yürürlükten kaldırılmış hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 64,65,67,68,69,70,71.)

Madde 64 – (7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Milli Müdafaa mükellefiyetine tabi tutulan, mallarını mevcut olmasına rağmen vermeyenlerden bu mallar zorla alınır ve haklarında bir aya kadar hapis veya beş liradan yüz liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 65 – (7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanun mucibince salahiyettar makamlara bildirmeğe mecbur oldukları hususata suiniyetle yanlış olarak bildirenler haklarında bir haftadan bir aya kadar hapis veya on liradan yüz liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 67 – (7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

27 nci maddede yazılı mecburiyetlere riayet etmeyenler beş liradan yüz liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 68 – fıkra bir- (26/11/1941 tarihli ve 4130 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kanunun birinci maddesinde yazılı hallerde milli müdafaa mükellefiyetine tabi tutulduğu sahiplerine tebliğ edilen her türlü nakil ve cer vasıtalarını, kabul edilebilir bir sebebe dayanmıyarak milli müdafaa mükellefiyeti komisyonunun tayin ettiği müddet zarfında bildirdiği yerde bulundurmıyanlar mükellefiyete tabi tutulan nakil vasıtasının kıymetine göre beş liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 69 – (7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Milli Müdafaa mükellefiyetine tabi tutulan madenleri işletenler mükellefiyet emrini suiniyetle yapmadıkları takdirde bir aydan bir seneye kadar hapis veya yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Milli Müdafaa mükellefiyetinin tatbikından sonra çıkarmış oldukları madenleri ciheti askeriyenin müsaadesi olmaksızın başkalarına vermiş olanlardan bu madenlerin piyasa kıymetlerinin iki misli ağır para cezası alınır ve bu çıkarılmış madenler kimin elinde olursa olsun müsadere olunur.

Madde 70 – (7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Milli Müdafaa mükellefiyetine tabi tutulan sınai müesseselerin sahipleri veya işletenleri mükellefiyet emrini suiniyetle yapmadıkları takdirde bir aydan bir seneye kadar hapis veya yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Milli Müdafaa mükellefiyetinin tatbikından sonra ciheti askeriyenin müsaadesi olmaksızın başkalarına mamül veya mahsul verenlerden verdikleri mamul ve mahsullerin piyasa kıymetinin iki misli ağır para cezası alınır ve bu mamül ve mahsuller kimin elinde olursa olsun müsadere olunur.

Madde 71 – (7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Manevralarda atış yapılan ve hususi işaret ve alametlerle girilmesi yasak edilen yerlere girenler ve bu mahallere hayvan sokanlar 50 liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılırlar ve zararlarını tazmin ettirmek hakkından mahrum olurlar.

8 – 19/6/2010 tarihli ve 6000 sayılı Kanunla değiştirilmiş veya yürürlükten kaldırılmış hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 38, 39.)

Madde 38 – (7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Milli Müdafaa mükellefiyeti konulacak motörlü, binek nakil ve cer vasıtaları kabiliyet itibarile üç kısma ayrılabilir:

- I - Yapılışları tarihinden itibaren iki sene geçmeyenler,
- II - Yapılışları tarihinden itibaren iki, üç, dört sene geçmiş olanlar,
- III - Yapılışları tarihinden itibaren beş sene ve daha fazla geçmiş olanlar.

Ordunun istediği şartları haiz ve hiç kullanılmamış yeni bir motörlü vasıtanın değer pahasına göre bir fiat tesbit ve o senenin bütçesinde gösterilir. Alınan diğer motörlü vasıtalara cins ve markaları, yapılış tarihleri, az veya çok kullanılmış, iyi veya fena bakılmış olmalarına göre bütçede yazılı değer pahadan aşığı olmak üzere verilecek kıymetin ne suretle takdir edileceği 36 ncı maddede yazılı Nizamnamede tespit edilir.

Komisyon bütçeye konulan kıymetten aşığı veya yüzde yirmi beşinden fazla olmamak şartile daha yüksek fiatla motörlü vasıta alabilir. Komisyonca takdir edilen kıymet yüzde yirmi beşten ziyade ise Milli Müdafaa Vekaletinin muvafakati alınmak lazımdır.

Madde 39 fıkra iki - (7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Kanunun hükmüdür.) Bunların komisyonlarca tetkik ve tesbit olunacak kıymetleri alınan vasıtaların bedellerine ilave edilir.

**3634 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
3780	–	26/1/1940
4112	–	25/9/1941
4130	–	3/12/1941
4655	–	14/8/1944
4710	–	11/4/1945
5435	–	22/1/1983
6245	–	1/3/1954
7343	–	16/6/1959